

Sisällysluettelo

- Johdanto ..... s. 5
- Ohje portfolio tehtävien tekemiseen ..... s. 7

Kappale 1: Elämäni kielet

s. 8

Puheenaiheet

- Kielenoppiminen
- Kieli-identiteetti
- Monikielisyys

Tilanteet ja tekstit

- Tunteiden kuvailu
- Blogiteksti

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Sidosteinen teksti

Portfoliotehtävä

- Elämäni kielet -blogikirjoitus

Kappale 2: Mukana keskustelussa

s. 24

Puheenaiheet

- Jutustelu eli small talk

Tilanteet ja tekstit

- Keskusteluun osallistuminen eri tilanteissa
- Aktiivisen kuuntelun osoittaminen

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Puhekielen ja kirjakielen eroja

Portfoliotehtävä

- Ole rohkea suomeksi!

Kappale 3: Ohjeita pyytämällä

s. 52

Puheenaiheet

- Tuotteiden kuvailu ja arviointi
- Asiakaspalvelutilanteet

Tilanteet ja tekstit

- Ohjeiden antaminen ja seuraaminen
- Yhteyden ottaminen asiakaspalveluun ongelmatilanteessa
- Pyytäminen ja kieltäytyminen

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Objekti:
Käynnistin moottorin. / Käynnistä moottori!
- *Tekemällä*-rakenne
- *Kenen tekemä/valmistama*

Portfoliotehtävä

- Ohjevideo eli tutoriaali

Kappale 4: Osana porukkaa

s. 80

Puheenaiheet

- Vapaa-ajan yhteisöt
- Omien taitojen kuvailu

Tilanteet ja tekstit

- Suosittelu
- Esittelyteksti
- Avun pyytäminen ja tarjoaminen

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- *Tehden*-rakenne
- Partisiipit: *tekevä / tehnyt / tehty / tehtävä*

Portfoliotehtävä

- Kurssiesittelyteksti

Kappale 5: Arjen hyvinvointia

s. 104

Puheenaiheet

- Hyvinvointi
- Mielenterveys

Tilanteet ja tekstit

- Reagointi keskustelussa
- Vahvuuksista kertominen

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Kun-lauseenvastike:
opintojen alkaessa / jonkin aikaa pohdittuani

Portfoliotehtävä

- Hyvinvointipodcast

Kappale 6: Median maailmassa

s. 126

Puheenaiheet

- Uutiset
- Ajankohtaiset asiat
- Luotettava media

Tilanteet ja tekstit

- Referointi
- Uutinen
- Sosiaalisen median tekstit
- Asiantuntijablogiteksti
- Lukustrategiat

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Että-lauseenvastike:
*koen olevani /
tunnen tekeväni*

Portfoliotehtävä

- Ajankohtaisblogi

Kappale 7: Työelämän kielitaito

s. 152

Puheenaiheet

- Työpaikan viestit
- Oma ala
- Työelämän kielitaito

Tilanteet ja tekstit

- Muodolliset ja epämuodolliset työelämän viestit
- Kokoustaminen
- Työnhaku
- Oma osaaminen

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Nollapersoona: *asioita voi lisätä esityslistalle*
- Muodollisuus ja epämuodollisuus tekstissä

Portfoliotehtävä

- Videoesittely

Kappale 8: Kestävä elämäntapa

s. 172

Puheenaiheet

- Arvot ja elämäntavat
- Kulutustottumukset
- Ympäristö

Tilanteet ja tekstit

- Harmittelu ja jossittelu
- Mielenpitemen ilmaisu ja perustelu

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Konditionaali: *olisin ostanut*
- Argumentoiva teksti
- *Kylmetä, kylmenee* -verbit

Portfoliotehtävä

- Mielenpidekirjoitus

Kappale 9: Vaikuttamista asuinympäristössäni

s. 202

Puheenaiheet

- Lähiympäristö
- Äänestäminen ja vaikuttaminen

Tilanteet ja tekstit

- Kyltit, viestit ja tiedotteet
- Matkustamiseen liittyvät poikkeustilanteet

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Murrepiirteitä
- Nesessiivirakenne:
Hakemus on lähetettävä.

Portfoliotehtävä

- Kuntalaisaloite

Kappale 10: Iloa kaunokirjallisuudesta

s. 224

Puheenaiheet

- Lukutottumukset
- Kaunokirjallisuuden kulttuuriviittauksia

Tilanteet ja tekstit

- Kaunokirjalliset tekstit
- Kaunokirjallisuuden lukustrategioita

Kielen ilmiöt ja rakenteet

- Kaunokirjallisuuden lajeja
- Kaunokirjallisuuden tyyli
- Selkokieli

Portfoliotehtävä

- Fiktiivinen tarina

Elämäni kielet

” Suomen kieli
on minulle ikkuna ja talo
minä asun tässä kielessä.
Se on minun ihoni.

– Pentti Saarikoski, kirjailija

Lähde: Mia Bernerin teos

PS: merkintöjä suruvuodelta (Tammi, 1986)

Kappaleen tavoitteet

Kappaleen jälkeen osaan:

- kertoa kielitaidostani
- kuvailla kielen oppimiseen ja käyttämiseen liittyviä tunteita
- asettaa tavoitteita kielitaidon kehittymiselle
- kirjoittaa sidosteisen tekstin

Lämmittely

1 Esittele itsesi parillesi. Kerro esimerkiksi harrastuksistasi. Kerro myös, mikä on lempisanasi tai -ilmaisusi suomeksi. Pari esittelee sinut ja lempisanasi tai -ilmaisusi koko ryhmälle.

2 Lue edelliseltä sivulta Pentti Saarikosken runo. Kirjoita runosta oma versiosi.

_____ n kieli

on minulle _____ ja _____

minä _____ tässä kielessä.

Se on minun _____ ni.

3 A Valitse, ovatko väitteet mielestäsi totta vai tarua.

totta

tarua

1. Kieltä oppii helposti lapsena, mutta aikuisena se on vaikeaa. ....

2. Paras tapa oppia kieltä on mennä kielikurssille. ....

3. Kielitaito tarkoittaa sitä, miten hyvin osaa kielioppia. ....

4. Kieltä kannattaa käyttää, vaikka osaisi sitä vain vähän. ....

5. Kieltä voi oppia vain, jos harjoittelee paljon. ....

B Vertailkaa vastauksianne.

Mitä mieltä sä oot tosta kysymyksest kaks, et kieltä oppii parhaiten kielikurssilla?

Mä oon samaa mieltä, et kurssi on paras tapa oppii kieltä. Entä sä?

Se on kyl totta, mut toisaalta...

No mites toi, et kieltä oppii vaan, jos harjottelee paljon?

Mä oon kyl ehottomasti samaa mieltä.

Niin mäkin, koska musta...

Minä ja kielet

- 4 **A** Lue Irinan esittelyteksti ja katso karttaa. Arvaa parin kanssa, miten paikat liittyvät Irinan tarinaan.

Irina Pravet: Elämäni kielet

Tässä haastattelussa Irina Pravet kertoo oman kielitarinansa eli missä ja miten hän on oppinut ja käyttänyt eri kieliä. Irina kertoo myös ajatuksiaan kielistä ja suomen kielen oppimisesta.

Irina varmaan...

Mä luulen, et Irina...

- B** Kuuntele Irinan vastaus ensimmäiseen kysymykseen ja piirrä samalla karttaan, mistä mihin Irina on muuttanut.

- C** Kuuntele vastaus uudelleen ja tee muistiinpanoja siitä, miten kartan paikat liittyvät Irinan kielitarinaan. Vertaa vastauksiasi parin kanssa.
- D** Piirrä oma kielitarinasi kartalle. Keskustelkaa, missä olette oppineet ja käyttäneet eri kieliä.

- 5 Kuuntele Irinan haastattelu kokonaan ja vastaa kysymyksiin.

1. Mikä on Irinalle tärkeintä kielenoppimisessa?

---

2. Mitä mieltä Irina on suomen kielen oppimiseen liittyvistä myyteistä?

---

3. Kenelle suomen kieli Irinan mukaan kuuluu?

---

4. Mitä Irina tarkoittaa, kun hän sanoo, että suomen kielen oppiminen on ollut vuoristorataa?

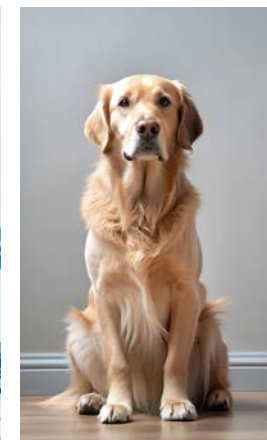
---

5. Miten *yrittäjyys*, *koira* ja *raskaus* liittyvät Irinan suomen kielen oppimiseen?

”Auttaminenhan on paras keino muodostaa uusia vahvoja yhteyksiä ihmisiin.

– Ronnie Nygren, Commu-sovelluksen kehittäjä

Lähde: Aino Rädyn artikkeli "Kännykkäsovelluksen kautta voi löytää leikkipuistoseuraa tai kauppa-apua - Madleena Konttiselle auttaminen on elämäntapa" (Suur-Jyväskylän lehti, 13.7.2022)

Kappaleen tavoitteet

Kappaleen jälkeen osaan:

- suositella
- kirjoittaa esittelytekstin
- pyytää ja tarjota apua
- kertoa omista taidoista
- tiivistää ilmaisua ja kuvailla asioita partisiippien avulla
- etsiä ja valita itselleni sopivan vapaa-ajan yhteisön

Lämmittely

1 Juttele parin kanssa: Kumman valitset? Miksi?

tekstiviesti — ääniviesti
 etäkurssi — lähikurssi
 keramiikkakurssi — kasvisruokakurssi
 uuden kokeileminen — rutiinit
 yhdessä tekeminen — yksin tekeminen

2 A Valitse alla olevista aiheista yksi ja kerro siitä parille. Puhu minuutin ajan. Kuuntele aktiivisesti, kun pari puhuu omasta aiheestaan.

kaikkien aikojen lempikurssini
 tärkein asia, jonka olen oppinut elämäni aikana
 lapsuuden harrastukseni
 suurin saavutukseni
 kuinka tutustuin ystävääni
 kun tarjosin apua tuntemattomalle
 kun tuntematon tarjosi apua minulle
 paras juttu vapaa-ajallani

Mä muistan ku...

Aijaa?

Joo.

Kerran ku mä olin...

Nii.

Oikeesti?

No yks, mistä mä pidän paljon on...

Eikä!

B Vaihda paria ja puhu samasta aiheesta nyt kaksi minuuttia. Sen jälkeen pari puhuu omasta aiheestaan.

C Vaihda taas paria ja puhu samasta aiheesta nyt kolme minuuttia. Sen jälkeen pari puhuu omasta aiheestaan.

- 3** **A** Silmäile artikkeli kansalaisopistojen kurseista ja vastaa kysymyksiin.
- Mitkä ovat kansalais- ja työväenopistojen suosituimmat kurssit?
  - Mitkä näistä kurseista kiinnostavat sinua eniten?

Tässä ovat kansalaisopistojen suosituimmat kurssit – Ikisuosikki hallitsee listoja

Kansalaisopistojen suosituimmille kursseille on jopa satoja jonottajia, ja hittikurssissa näkyy kaupunkilaisten kaipuu lopetettua ravintolaa kohtaan.

Syksy tulee, ja samalla saapuvat myös kurssilaiset kansalaisopistoihin. Opistot ympäri maan tarjoavat kurseja kansaa kiinnostavista aiheista kädentaidoista kieliin.

HS pyysi Kansalaisopistojen liitolta tilastot tämän vuoden suosituimmista kurseista pääkaupunkiseudulla.

Selvää on, että tänäkin vuonna kurssien kuningatar on keramiikkakurssi – ikisuosikki –, joka ylsi suosituimmaksi kaikissa Helsingin kansalaisopistoissa.

Helsingin suomenkielisestä työväenopistosta kerrotaan erilaisille keramiikkakursseille olevan jopa satoja jonottajia. Myös Kalliolan kansalaisopistossa on pitkät jonot keramiikkaopetukseen. Etelä-Helsingin kansalaisopistossa kaikki kymmenen keramiikkakurssia ovat täynnä.

Ruotsinkielisen työväenopisto Arbiksen kurssit ovat niin ikään jo löytäneet oppilaansa.

Tilanne on samankaltainen myös Vantaalla ja Espoossa, jossa kaupunkilaisia kiinnostavat keramiikka sekä taidekurssit.

Kädentaitojen lisäksi kansalaiset haluavat muun muassa oppia kokkaamaan.

Helsingin suomenkielisen työväenopiston hittikurssi on tänä vuonna kokkauskurssi *Kasvisruokaa Silvopleen tapaan*. Kurssilla nähdään myös entinen ravintolayrittäjä Satu Silvo.

Ruoka kiinnostaa Arbiksessäkin, jossa yhden opettajan kaikki kokkauskurssit korealaisesta vietnamilaiseen ovat suosittujen listalla.

Liikuntalajeista tänä vuonna eniten kurssilaisia keräsivät jooga ja pilates.

Lähde: Vilma Ikola, hs.fi, 11.8.2023

- B** Lue artikkeli ja kirjoita siitä ilmauksia, joilla kuvataan, että kurssi on suosittu.

suosituimmille kursseille

- 4** Kuuntele, kun kaksi kaveria juttelee harrastuksista, ja täydennä taulukko. Lue ensin kysymykset.

	Keskustelu 1	Keskustelu 2
Miksi henkilö haluaa uuden harrastuksen?		
Mitä harrastuksia kaveri suosittelee ja miksi?		
Mitä harrastuksia sinä suosittelisit henkilölle?		

- 5** Tehtävän 3 artikkelin otsikossa suosikki-sanaa on vahvistettu sanalla iki: ”Ikisuosikki hallitsee listoja.” Yhdistä alla olevat vahvistussanat oikeisiin adjektiiveihin.

1. sysi-	vanha/nuori
2. iki-	kylmä
3. lumi-	kallis
4. jää-	tyhjä
5. kull-	väsynyt
6. tuli-	keltainen
7. rätti-	täysi
8. pilkko-	pimeä
9. typö-	valkoinen
10. täpö-	musta
	kuuma

6 A Tutustu kansalais- tai työväenopiston tarjontaan ja vastaa kysymyksiin. Perustele vastauksesi.

1. Mille kurssille haluaisit osallistua?

---

2. Mille kurssille et haluaisi osallistua?

---

3. Mikä on mielestäsi opiston erikoisin kurssi?

---

4. Mitä kurssia suositteletis kurssikaverille?

B Verratkaa vastauksianne A-kohdan kysymyksiin.

C Suosittele valitsemaasi kurssia muille.

Tää vois olla sun juttu, koska...

Tää on ihan mahtava, koska...

Ööö, sä saattaisit tykätä ...sta, koska...

7 Keskustelkaa: mihin kurssiteemaan kurssit sopivat? Yksi kurssi voi sopia moneen kurssiteemaan.

kielet
kotitalous
kuvataide ja käsityö
liikunta ja hyvinvointi
media ja tietotekniikka
luonnontieteet
musiikki

Opi ruotsia laulaen
Helsingin työväenopisto, to 4.11.–16.12.

Öljyvärimaalaus tutuksi
Vantaan aikuisopisto, ke 1.9.–27.10.

Tuulahdus välimerellisiin herkkuihin
Helsingin työväenopisto, to 20.9.–29.11.

Jumppaa helposti istuen
verkko-opetus, Espoon työväenopisto, ma 16.9.–18.11.

Opi dreijaamaan
Espoon työväenopisto, pe 30.8.–29.11.

Räppiä ja riimejä
verkko-opetus, ti 18.9.–9.10.

Treenaa matematiikkaa tutkien ja kokeillen
verkko-opetus, ti 16.9.–2.12.

Lyhytelokuvat ulos laatikosta
Vantaan aikuisopisto, ke 29.10–27.11.

Tutustu Japaniin kokaten
Espoon työväenopisto, to 1.11.–13.12.

Tehden-rakenne

Tehden-rakenne kuvaa sitä, millä keinolla tai tavalla jokin asia tehdään.

Opi ruotsia laulaen → Opi ruotsia siten, että laulat.

Jumppaa helposti istuen → _____

Tutustu Japaniin kokaten → _____

Rakenne muodostetaan verbin perusmuodosta: laulaa → laula + en

Huom!

Verbityypissä 1: laskea → laskien

Tehden-rakenteen ja -malla/-mällä-rakenteen merkitys on sama tai melkein sama. (ks. sivu 67).

Esimerkiksi seuraavat lauseet tarkoittavat samaa:

Opi ruotsia laulaen. → Opi ruotsia laulamalla.

Jotkin tehden-rakenteen muodot ovat vakiintuneet postpositioiksi tai prepositioiksi.

Kurssi-ilmoittautuminen on mahdollista maanantaista **alkaen**.

Matonpesupaikka on auki toukokuusta syyskuuhun **riippuen** säästä.

Hissi on pois käytöstä teknisestä viasta **johtuen**.

9 A Kirjoita tehden-rakenne.

1. Ville kulki Suomen halki niin, että hän pyöräili.

Ville kulki Suomen halki pyöräillen.

2. Iina matkusti tällä kertaa Tallinnaan niin, että hän ui.

3. Lauri Tähkä poistui estradeilta niin, että hän itki.

4. Asiantuntija neuvoo: vatsalihasliikkeitä ei kannata tehdä vain niin, että istuu.

5. Mansikoita voi poimia myös niin, että makaa mahallaan.

B Keksi kurssille nimi. Käytä tehden-rakennetta.

1. Rentoudu

2. Opi

3. Tutustu

4. _____

10 Lue kolme kurssikuvausta: Mille kurssille haluaisit mieluiten osallistua? Miksi?

Kirjoittavaa minää etsimässä

Oletko aina halunnut kirjoittaa, mutta et oikein tiedä mitä? Miten löytää arkeen kirjoittamisen hetkiä, mistä kirjoittaa ja miten? Keveiden ja leikkilisten harjoitusten avulla etsimme **kirjoittavaa** minää, mutta myös kirjoittamisen iloa ja nautintoa. Kurssi sopii sekä **aloitteleville** kirjoittajille että pidemmälle **ehtineille**.

Puistoasahia

Hoida kehoa ja mieltä kaikille **sopivalla** asahilla ja fascioiden hyvinvointiin **keskittyvällä** kehonhuollolla. Asahissa liikkeet ovat **venyttäviä**, **hierovia**, **vahvistavia**, kehon liikeratoja **avaavia** sekä tasapainoa **kehittäviä**.

Kokataan Ottolenghin tapaan

Yotam Ottolenghi on Israelissa **syntynyt** nykyisin Lontoossa **asuva** kokki. Hänen ruokaideologiansa on valloittanut maailmaa, sillä ruoka on maukasta ja yksinkertaista Lähi-Idän ruokaa. Teemme tällä kursilla kolme eri menua Ottolenghin ohjeiden mukaan mm. uunipaahdettuja punajuuria, harissalohta ja suolaisen-makeaa juustokakkua.

- A** Kirjoita mielipidekirjoitus valtakunnalliseen lehteen tai asuinpaikkasi paikallislehteen. Pohdi jotakin ongelmaa omassa elinympäristössäsi tai siinä, miten ihmiset suhtautuvat ympäristöasioihin. Mihin asiaan toivoisit muutosta?

Argumentoiva teksti

Kun kirjoitat argumentoivaa tekstiä, muista:

- Sinun täytyy esittää väite (mitä haluat sanoa) ja perustella se.
- Jokaisessa tekstikappaleessa tulisi olla yksi pääasia, jota tekstikappale käsittelee.
- Mieti, miten etenet tekstissäsi. Mistä aloitat ja mihin lopetat? Missä järjestyksessä esittelet aiheen, kerrot väitteesi, perustelet sitä ja esität ratkaisun?

Pohdi seuraavia kysymyksiä:

1. Kuka on vastaanottaja? Kenelle teksti on suunnattu?
2. Missä teksti julkaistaan?
3. Mitä haluat saada aikaan? Mikä asia voisi olla toisin?
4. Katso edellisellä sivulla olevia argumentaatiokeinoja. Mitä niistä olet käyttänyt?
5. Millaiset esimerkit ja perustelut tukevat väitettäsi?
6. Etsi ainakin yksi fakta tukemaan väitettäsi.

- B** Vaihda tekstejä parin kanssa. Tarkastele parisi mielipidetekstiä taulukon avulla.

Mikä on parin väite? _____

	Täytyy hioa.	Kyllä.
Onko tekstin päätavoite selvä?		
Onko kirjoittaja esittänyt mielipiteensä selvästi?		
Onko kirjoittaja perustellut ja havainnollistanut väitteensä?		
Onko kirjoittaja käyttänyt vähintään kolmea argumentaatiokeinoja (esim. esimerkkejä, tilastotietoa, auktoriteetteja)?		
Ovatko tyyli ja kieli sopivia?		
Liittyvätkö kappaleet toisiinsa sujuvasti?		
Onko kaikki ymmärrettävää?		

- C** Keskustelkaa kurssikaverin kanssa teksteistä taulukon avulla. Kirjoita sen jälkeen tekstistä uusi versio.
- D** Palauta mielipidetekstisi uusi versio kurssin oppimisalustalle. Kommentoi kahta mielipidetekstiä.
- E** Kirjoita portfoliotehtävästä oppimispäiväkirjaan. Katso ohjeet kirjan johdannosta.

Mielipidekirjoituksen arviointi:

Pisteet	Arviointiperusteet
5	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstissä on kaikki tehtävänannossa vaaditut asiat. • Tekstissä on selkeä rakenne. • Esität mielipiteesi ja sen perustelut selkeästi. • Käytät vähintään kolmea eri argumentaation keinoa. • Olet muokannut ensimmäistä versiota vertaispalautteen pohjalta. • Olet oikolukenuut tekstin huolella ja sen kieltä on helppo ymmärtää.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstissä on kaikki tehtävänannossa vaaditut asiat. • Esität mielipiteesi ja sen perustelut melko selkeästi. • Käytät vähintään kahta eri argumentaation keinoa. • Olet jossain määrin parannellut alkuperäisestä tekstiä vertaispalautteen pohjalta.
3	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstissä on kaikki tehtävänannossa vaaditut asiat. • Teksti on informatiivinen, mutta sen ajatuksenkulkua on hiukan vaikea seurata. • Tekstiä on paikoin vaikea ymmärtää.
1-2	<ul style="list-style-type: none"> • Teksti ei täysin noudata aihetta tai ohjeita. • Tekstin rakenne on epäselvä ja sen kieltä on vaikea ymmärtää. • Tekstin sisältö tai sanamäärä on puutteellinen.
0	Ei palautettu.

Itsearviointi kappaleen opiskelun jälkeen

Osaan	jotenkuten	melko hyvin	tosi hyvin
kertoa arvoistani ja elämänvalinnoistani			
harmitella ja jossitella eli kertoa, mitä jos			
keskustella kulutustottumuksista ja ympäristöasioista ja ottaa niihin kantaa			
ilmaista ja perustella mielipiteeni			
kirjoittaa mielipidekirjoituksen.			